

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 92/21
Λουξεμβούργο, 3 Ιουνίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-784/19
«Team Power Europe» EOOD κατά Direktor na Teritorialna direktsia na
Natsionalna agentsia za prihodite – Varna

Προκειμένου να θεωρηθεί ότι «ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές» της σε ένα κράτος μέλος, μια επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης πρέπει να ασκεί σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων διάθεσης προσωρινώς απασχολούμενων προς εξυπηρέτηση έμμεσων εργοδοτών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι και ασκούν τις δραστηριότητές τους στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους

Η άσκηση δραστηριοτήτων επιλογής και πρόσληψης προσωρινώς απασχολούμενων στο κράτος μέλος εντός του οποίου είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι η επιχείρηση αυτή ασκεί εκεί «ουσιώδεις δραστηριότητες»

Το 2018, Βούλγαρος υπήκοος συνήψε σύμβαση εργασίας με την Team Power Europe, εταιρία βουλγαρικού δικαίου που έχει ως εταιρικό σκοπό την άσκηση δραστηριότητας προσωρινής απασχόλησης και μεσιτείας προς αναζήτηση εργασίας στη Βουλγαρία και σε άλλες χώρες. Δυνάμει της σύμβασης αυτής, ο εργαζόμενος τέθηκε στη διάθεση έμμεσου εργοδότη εγκατεστημένου στη Γερμανία. Κατά το διάστημα από τις 15 Οκτωβρίου έως τις 21 Δεκεμβρίου 2018, έπρεπε να εκτελέσει την εργασία του υπό τη διεύθυνση και την επίβλεψη της γερμανικής επιχείρησης.

Η υπηρεσία εσόδων του Δήμου Βάρνας, θεωρώντας, αφενός, ότι η άμεση σχέση μεταξύ της Team Power Europe και του εργαζομένου δεν εξακολούθησε να υφίσταται και, αφετέρου, ότι η επιχείρηση αυτή δεν ασκούσε ουσιώδη δραστηριότητα στη βουλγαρική επικράτεια, απέρριψε την αίτηση της Team Power Europe για τη χορήγηση πιστοποιητικού A1, με το οποίο να βεβαιώνεται ότι η βουλγαρική νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης είχε εφαρμογή στον εν λόγω εργαζόμενο κατά την περίοδο που τέθηκε στη διάθεση του έμμεσου εργοδότη. Κατά την αρμόδια υπηρεσία, η επίμαχη περίπτωση δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004¹, δυνάμει του οποίου θα είχε εφαρμογή η βουλγαρική νομοθεσία. Η διοικητική ένσταση που υπέβαλε η Team Power Europe κατά της απόφασης της υπηρεσίας εσόδων απορρίφθηκε.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Administrativen sad - Varna (διοικητικό δικαστήριο Βάρνας, Βουλγαρία), ενώπιον του οποίου ασκήθηκε ένδικη προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η διοικητική ένσταση, αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα ως προς τα κρίσιμα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί αν μια επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης ασκεί συνήθως «[ουσιώδεις] δραστηρι[ότητες], πέραν των δραστηριοτήτων καθαρά εσωτερικής διαχείρισης» στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη, κατά την έννοια του άρθρου 14,

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 465/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012 (ΕΕ 2012, L 149, σ. 4) (στο εξής: κανονισμός 883/2004). Ειδικότερα, βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, «[τ]ο πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος για λογαριασμό εργοδότη ο οποίος ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές του εκεί και το οποίο έχει αποσπαστεί από τον εν λόγω εργοδότη σε άλλο κράτος μέλος για να εκτελέσει εργασία για λογαριασμό του εν λόγω εργοδότη, εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της εργασίας δεν υπερβαίνει τους 24 μήνες και ότι το πρόσωπο αυτό δεν έχει αποσταλεί σε αντικατάσταση άλλου αποσπασμένου».

παράγραφος 2, του κανονισμού 987/2009², το οποίο διευκρινίζει το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004. Συγκεκριμένα, η εκπλήρωση από την Team Power Europe της απαίτησης αυτής αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου να έχει εφαρμογή η τελευταία αυτή διάταξη στην υπό κρίση υπόθεση.

Με την απόφασή του, η οποία εκδόθηκε από το τμήμα μείζονος συνθέσεως, το Δικαστήριο διευκρινίζει, όσον αφορά τις επιχειρήσεις προσωρινής απασχόλησης, το περιεχόμενο της έννοιας του εργοδότη «ο οποίος ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές του» εντός κράτους μέλους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004 και εξειδικεύεται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 987/2009.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο προβαίνει, κατ' αρχάς, σε γραμματική ερμηνεία της τελευταίας διάταξης και επισημαίνει ότι η επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ασκεί ένα σύνολο δραστηριοτήτων που συνίστανται στην επιλογή, στην πρόσληψη και στη διάθεση προσωρινώς απασχολούμενων προς έμμεσους εργοδότες. Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, μολονότι οι δραστηριότητες επιλογής και πρόσληψης προσωρινώς απασχολούμενων δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «δραστηριότητες καθαρά εσωτερικής διαχείρισης» κατά την έννοια της διάταξης αυτής, η άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένη μια τέτοια επιχείρηση δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι ασκεί εκεί «ουσιώδεις δραστηριότητες». Πράγματι, οι δραστηριότητες επιλογής και πρόσληψης προσωρινώς απασχολούμενων έχουν ως μοναδικό σκοπό την εκ μέρους της επιχείρησης αυτής μεταγενέστερη διάθεση των εν λόγω απασχολούμενων προς έμμεσους εργοδότες. Το Δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι, μολονότι η επιλογή και η πρόσληψη προσωρινώς απασχολούμενων συμβάλλουν βεβαίως στον κύκλο εργασιών που πραγματοποιεί μια επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης, καθόσον οι δραστηριότητες αυτές συνιστούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη μεταγενέστερη διάθεση των εν λόγω εργαζομένων, εντούτοις ο κύκλος αυτός εργασιών προκύπτει πραγματικά μόνον από τη διάθεση των εργαζομένων προς έμμεσους εργοδότες σε εκτέλεση των συμβάσεων που συνήφθησαν προς τον σκοπό αυτό με τους τελευταίους. Συγκεκριμένα, τα έσοδα μιας τέτοιας επιχείρησης εξαρτώνται από το ύψος της αμοιβής που καταβάλλεται στους προσωρινώς απασχολούμενους που έχουν τεθεί στη διάθεση έμμεσων εργοδοτών.

Όσον αφορά, στη συνέχεια, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η εν λόγω διάταξη, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η περίπτωση στην οποία ο αποσπασμένος προς εκτέλεση εργασίας σε άλλο κράτος μέλος εργαζόμενος εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους συνιστά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα κατά τον οποίο το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος υπάγεται στη νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού³. Κατά συνέπεια, η διάταξη που διέπει μια τέτοια περίπτωση πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Υπό το πρίσμα αυτό, ο εν λόγω κανόνας που εισάγει παρέκκλιση δεν μπορεί να εφαρμοσθεί σε επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης η οποία ουδόλως προβαίνει εντός του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη, ή προβαίνει μεν αλλά σε αμελητέο βαθμό, στη διάθεση εργαζομένων σε έμμεσους εργοδότες οι οποίοι είναι επίσης εγκατεστημένοι εκεί. Εξάλλου, οι ορισμοί των εννοιών «εταιρεία προσωρινής απασχόλησης» και «προσωρινά απασχολούμενος» όπως δίδονται στην οδηγία 2008/104⁴, καθόσον από αυτούς προκύπτει ο σκοπός της δραστηριότητας μιας επιχείρησης προσωρινής απασχόλησης, συνηγορούν επίσης υπέρ της ερμηνείας κατά την οποία μια τέτοια

² Κανονισμός (ΕΚ) 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2009, L 284, σ. 1). Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, «[γ]ια την εφαρμογή του άρθρου 12, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού, η φράση “ο οποίος ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές του εκεί” αναφέρεται σε εργοδότη που ασκεί συνήθως [ουσιώδεις] δραστηρι[ότητες], πέραν των δραστηριοτήτων καθαρά εσωτερικής διαχείρισης, στην επικράτεια του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα του. Αυτό αποφασίζεται αφού ληφθούν υπόψη όλα τα κριτήρια που χαρακτηρίζουν τις δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης· τα σχετικά κριτήρια πρέπει να είναι ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε εργοδότη και την πραγματική φύση των ασκούμενων δραστηριοτήτων».

³ Γενικός κανόνας που προβλέπεται στο άρθρο 11, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 883/2004.

⁴ Οδηγία 2008/104/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, περί της εργασίας μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης (ΕΕ 2008, L 327, σ. 9).

επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί ότι ασκεί, στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένη, «ουσιώδεις δραστηριότητες», μόνον αν ασκεί εκεί σε σημαντικό βαθμό δραστηριότητες διάθεσης των εργαζομένων αυτών προς έμμεσους εργοδότες που ασκούν τις δραστηριότητές τους στο ίδιο κράτος μέλος.

Όσον αφορά, τέλος, τον σκοπό που επιδιώκει η οικεία διάταξη, το Δικαστήριο κρίνει ότι η παρέκκλιση του άρθρου 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004, η οποία συνιστά πλεονέκτημα παρεχόμενο στις επιχειρήσεις που ασκούν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, δεν μπορεί να ωφελεί τις επιχειρήσεις προσωρινής απασχόλησης οι οποίες προσανατολίζουν τις δραστηριότητές τους διάθεσης προσωρινώς απασχολούμενων αποκλειστικά ή κυρίως προς ένα ή περισσότερα κράτη μέλη άλλα από εκείνο εντός του οποίου είναι εγκατεστημένες. Συγκεκριμένα, η αντίθετη λύση θα ενείχε τον κίνδυνο να ωθήσει τις επιχειρήσεις αυτές στο forum shopping, με την εγκατάστασή τους στο κράτος μέλος που έχει την ευνοϊκότερη γι' αυτές νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης. Μακροπρόθεσμα, μια τέτοια λύση θα ενείχε τον κίνδυνο να οδηγήσει σε μείωση του επιπέδου προστασίας που παρέχουν τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών. Επιπλέον, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η παροχή τέτοιου πλεονεκτήματος στις επιχειρήσεις αυτές θα είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργήσει στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων πιθανών τρόπων απασχόλησης, ευνοώντας τη χρησιμοποίηση της προσωρινής απασχόλησης σε σχέση με τις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν απευθείας τους εργαζομένους τους, οι οποίοι ασφαλίζονται στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του κράτους μέλους στο οποίο εργάζονται.

Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι **επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης εγκατεστημένη σε κράτος μέλος πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι «ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές» της στο κράτος μέλος αυτό, να ασκεί σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων διάθεσης προσωρινώς απασχολούμενων προς εξυπηρέτηση έμμεσων εργοδοτών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι και ασκούν τις δραστηριότητές τους στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582